

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

OZNÁMENIE KOMISIE

o uplatňovaní ustanovení článku 26 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011

(2020/C 32/01)

1. ÚVOD

Podľa článku 26 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom⁽¹⁾ (ďalej len „nariadenie“), ak sa krajina pôvodu alebo miesto pôvodu potraviny uvádza a nie je to tá istá krajina ako krajina pôvodu alebo to isté miesto ako miesto pôvodu základnej zložky, musí sa uviesť aj krajina pôvodu alebo miesto pôvodu príslušnej základnej zložky, alebo sa musí aspoň uviesť, že je iná než krajina pôvodu alebo iné než miesto pôvodu danej potraviny.

Komisia prijala 28. mája 2018 vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/775⁽²⁾ (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), v ktorom sa stanovujú spôsoby uplatňovania článku 26 ods. 3 nariadenia. Vo vykonávacom nariadení sa konkrétne objasňuje a harmonizuje spôsob označovania pôvodu základných zložiek.

Účelom tohto oznámenia Komisie je poskytnúť prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a vnútroštátnym orgánom usmernenia o uplatňovaní ustanovení článku 26 ods. 3 nariadenia. Toto oznámenie by sa malo vykladať v spojení s ďalšími príslušnými ustanoveniami nariadenia a vykonávacieho nariadenia. Týmto usmernením nie je dotknutý zákaz uvádzania zavádzajúcich informácií pre spotrebiteľov stanovený v článku 7 nariadenia. V tomto oznámení sa objasňujú ustanovenia, ktoré sú už obsiahnuté v uplatniteľných právnych predpisoch. Žiadnym spôsobom nerozširuje povinnosti vyplývajúce z takýchto právnych predpisov, ani sa ním nezavádzajú žiadne dodatočné požiadavky pre dotknutých prevádzkovateľov a príslušné orgány.

Účelom tohto oznámenia je len poskytnúť pomoc občanom, podnikateľským subjektom a príslušným vnútroštátnym orgánom pri uplatňovaní článku 26 ods. 3 nariadenia a vykonávacieho nariadenia. Len Súdny dvor Európskej únie je oprávnený poskytovať autoritatívny výklad práva Únie. Názory vyjadrené v tomto oznámení nemôžu ovplyvniť pozíciu, ktorú by Európska komisia mohla zaujať pred súdmi Únie a vnútroštátnymi súdmi.

2. OTÁZKY TÝKAJÚCE SA ROZSAHU PÔSOBNOSTI ČLÁNKU 26 ODS.
3 NARIADENIA

V článku 26 ods. 3 prvom pododseku nariadenia sa stanovujú dve podmienky uplatňovania osobitných požiadaviek na označovanie základných zložiek: 1) existencia označenia krajiny pôvodu alebo miesta pôvodu konečnej potraviny a 2) že takéto označenie krajiny pôvodu alebo miesta pôvodu potraviny nie je rovnaké ako označenie jeho základnej zložky.

Podľa článku 26 ods. 3 druhého pododseku sa osobitné povinnosti označovania obsiahnuté v článku 26 ods. 3 prvom pododseku uplatňujú len na prípady patriace do rozsahu pôsobnosti vykonávacieho nariadenia vymedzeného v článku 1 vykonávacieho nariadenia.

(1) Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s.18.

(2) Ú. v. EÚ L 131, 29.5.2018, s. 8.

Rozsah pôsobnosti vykonávacieho nariadenia má dve obmedzenia:

Po prvé, v článku 1 ods. 1 vykonávacieho nariadenia sa stanovuje, že krajina pôvodu alebo miesto pôvodu potraviny sa môže uviesť „istým spôsobom, ako napr. vyhláseniami, vyobrazeniami, symbolmi alebo výrazmi vzťahujúcimi sa na miesta alebo geografické oblasti, s výnimkou geografických podmienok zahrnutých v zaužívaných a druhových názvoch, ak sa v týchto pojmoch doslova uvádza pôvod, ale všeobecne sa nechápu ako označenie krajiny pôvodu ani miesta pôvodu“.

Po druhé, v článku 1 ods. 2 vykonávacieho nariadenia sa uvádza, že „zemepisné označenia chránené podľa nariadenia (EÚ) č. 1151/2012 ⁽³⁾, nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 ⁽⁴⁾, nariadenia (ES) č. 110/2008 ⁽⁵⁾ alebo nariadenia (EÚ) č. 251/2014 ⁽⁶⁾ alebo chránené podľa medzinárodných dohôd“, ako aj zapísané ochranné známky, keď sú označením pôvodu, nepatria do rozsahu pôsobnosti vykonávacieho nariadenia. V odôvodnení 6 vykonávacieho nariadenia sa v súvislosti s touto druhou výnimkou objasňuje, že hoci sa článok 26 ods. 3 nariadenia v zásade musí uplatňovať aj na prípady opísané v tejto druhej výnimke, príslušné vykonávacie predpisy si vyžadujú ďalšie preskúmanie a prijímajú sa neskôr.

2.1. Odkaz na prevádzkovateľa potravinárskeho podniku

2.1.1. *Mohol by názov/obchodné meno a adresa prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, ktorý sa uvádza na etikete, viesť k uplatneniu článku 26 ods. 3 nariadenia?*

Podľa odôvodnenia 29 a článku 2 ods. 2 písm. g) nariadenia údaje týkajúce sa názvu, obchodného mena alebo adresy prevádzkovateľa potravinárskeho podniku uvedené na etikete nepredstavujú údaj o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu potraviny v zmysle nariadenia. Preto akékoľvek odkazy na právnickú osobu prevádzkovateľa potravinárskeho podniku v zásade nevedú k uplatneniu článku 26 ods. 3 nariadenia.

Napriek tomu by sa takéto označenia mohli na základe článku 7 nariadenia považovať za zavádzajúce, pokiaľ ide o skutočnú krajinu pôvodu alebo skutočné miesto pôvodu potraviny, ak sú jasne zdôraznené na obale a ak bol viditeľne zdôraznený konkrétny pôvod alebo miesto pôvodu a tento pôvod nie je rovnaký ako pôvod základnej zložky potraviny. Príslušné vnútroštátne orgány by mali posúdiť takéto prípady tak, že zohľadnia všetky informácie uvedené na etikete a celú prezentáciu výrobku.

2.2. Obchodné značky

2.2.1. *Môže sa v prípade obchodných značiek, ktoré nie sú chránené zaregistrovanými ochrannými známkami, ako sa uvádza v článku 1 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, uplatniť článok 26 ods. 3 nariadenia?*

V článku 1 ods. 2 vykonávacieho nariadenia sa objasňuje, že aj keď údaje o pôvode, ktoré sú súčasťou zaregistrovaných ochranných známk, patria do rozsahu pôsobnosti článku 26 ods. 3 nariadenia, vykonávacie nariadenie sa na takéto označenia nevzťahuje, kým sa neprijmú osobitné pravidlá týkajúce sa uplatňovania článku 26 ods. 3 na takéto označenia. Zákonodarcia EÚ uznal špecifický charakter a ciele zaregistrovaných ochranných známk, na ktoré sa vzťahujú osobitné právne predpisy Únie, a preto Komisia ďalej preskúma, ako sa musí uviesť pôvod základnej zložky podľa v článku 26 ods. 3 nariadenia, ak sa to v prípade týchto údajov vyžaduje. Naopak, obchodné značky obsahujúce zemepisné označenia, ktoré nie sú zaregistrovanými ochrannými známkami, nie sú súčasťou tejto dočasnej výnimky, a preto sa na ne okrem povinností vyplývajúcich z článku 26 ods. 3 nariadenia vzťahuje aj vykonávacie nariadenie.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 z 21. novembra 2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny (Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 110/2008 z 15. januára 2008 o definovaní, popise, prezentácii, označovaní a ochrane zemepisných označení liehovín a o zrušení nariadenia (EHS) č. 1576/89 (Ú. v. EÚ L 39, 13.2.2008, s. 16).

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 251/2014 z 26. februára 2014 o vymedzení, opise, obchodnej úprave, označovaní a ochrane zemepisných označení aromatizovaných vínnych výrobkov a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 1601/91 (Ú. v. EÚ L 84, 20.3.2014, s. 14).

2.3. Názov potraviny

2.3.1. *Majú sa zaužívané názvy obsahujúce zemepisné označenia považovať za označenia uvádzajúce krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu potraviny?*

V článku 2 ods. 2 písm. o) nariadenia sa vymedzuje „zaužívaný názov“ ako názov, ktorý používajú ako názov potraviny spotrebiteľia v členskom štáte, v ktorom sa potravina predáva, bez toho, aby ho bolo treba vysvetľovať.

Podľa odôvodnenia 8 a článku 1 ods. 1 vykonávacieho nariadenia zaužívané a druhové názvy vrátane zemepisných označení, ktoré doslova označujú pôvod, ale ktorých spoločný výklad nie je označením pôvodu alebo miesta pôvodu potravín, nepatria do rozsahu pôsobnosti vykonávacieho nariadenia. Takéto názvy často poukazujú na zemepisné označenie, región alebo krajinu, kde sa príslušná potravina pôvodne vyrábala alebo uvádzala na trh, a časom sa stali druhovými/zaužívanými názvami určitej kategórie potravín. Pokiaľ takéto druhové označenia a zaužívané názvy nemajú vplyv na to, ako spotrebiteľ vníma určitý zemepisný pôvod príslušnej potraviny, ich použitie nevedie k uplatneniu článku 26 ods. 3 nariadenia.

Príklad: frankfurtské párky.

Keďže otázka sa týka toho, ako takýto názov vnímajú spotrebiteľia v každom jednom členskom štáte, a existujú značné rozdiely, pokiaľ ide o vnímanie týchto aspektov u spotrebiteľov v rôznych členských štátoch EÚ, v jednotlivých prípadoch treba zvážiť, či je špecifický názov pre spotrebiteľa jasne zrozumiteľný ako druhový/zaužívaný názov.

2.3.2. *Majú sa názvy podľa právnych predpisov obsahujúce zemepisné označenie považovať za názvy uvádzajúce krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu potraviny?*

Podľa článku 2 ods. 2 písm. n) nariadenia „názov podľa právnych predpisov“ je názov potraviny stanovený v príslušných predpisoch Únie alebo ak takéto predpisy Únie neexistujú, je to názov stanovený v zákonoch, iných právnych predpisoch a správnych opatreniach platných v členskom štáte, v ktorom sa potravina predáva konečnému spotrebiteľovi alebo zariadeniam spoločného stravovania.

Inými slovami, takéto názvy sú kodifikované zaužívané názvy, kde zákonodarca považoval za dôležité harmonizovať ich používanie a často aj zloženie výrobkov, ktoré definujú, s cieľom zabezpečiť, aby boli splnené očakávania spotrebiteľov, pokiaľ ide o vlastnosti potravín predávaných pod osobitnými názvami.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa názvy podľa právnych predpisov, ktoré obsahujú zemepisné označenia, nepovažujú za označenia pôvodu v zmysle článku 26 ods. 3 nariadenia, keď zákonodarca už článok 26 ods. 3 zohľadnil.

2.4. Rôzne vyhlásenia na etikete

2.4.1. *Majú sa výrazy ako „vyrobené v“ a „výrobok (určitej krajiny)“, po ktorých nasleduje zemepisné označenie, považovať za údaj o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu potraviny?*

Vyhlásenia ako „vyrobené v (krajina)“ si spotrebiteľia spájajú s označením pôvodu v zmysle článku 26 ods. 3, a preto by sa v zásade mali považovať za označenie krajiny pôvodu alebo miesta pôvodu potraviny. Okrem toho sa tieto pojmy týkajú výrobného procesu, ktorý by v prípade spracovaných potravín mohol zodpovedať významu krajiny pôvodu na účely nariadenia, ako sa vymedzuje v článku 60 ods. 2 Colného kódexu Únie (⁽⁷⁾), t. j. posledné podstatné a hospodársky odôvodnené zúšľachtenie alebo prepracovanie potraviny, ktorého výsledkom je nový výrobok alebo ktoré predstavuje dôležitý stupeň výroby.

Podobne vyhlásenie „výrobok z (krajiny)“ vo všeobecnosti znamená pre spotrebiteľa označenie pôvodu v zmysle článku 26 ods. 3 nariadenia. Okrem toho výraz „výrobok z“ pravdepodobne takisto spotrebiteľovi naznačuje, že celá potravina vrátane jej zložiek pochádza z krajiny uvedenej na etikete.

(⁷) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

2.4.2. *Majú sa vyhlásenia ako „balené v“ alebo „vyrobil(a) X pre Y“, za ktorými nasleduje názov prevádzkovateľa potravinárskeho podniku a jeho adresa, považovať za údaj o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu potraviny?*

Vyhlásenie „balené v“ jasne označuje miesto, kde bola potrava zabalená, a vo všeobecnosti nie je pravdepodobné, že by ho spotrebiteľ vnímal ako označenie pôvodu v zmysle článku 26 ods. 3 nariadenia. Preto sa napriek tomu, že daný pojem odkazuje na geografické miesto, nemožno domnievať, že uvádza krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu potraviny.

Pojmy ako „vyrobil(a)/baliareň:“ (názov prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, po ktorom nasleduje jeho adresa) alebo „vyrobil(a) X pre Y“ sú doslovné odkazy na príslušného prevádzkovateľa potravinárskeho podniku a vo všeobecnosti nie je pravdepodobné, že by spotrebiteľovi naznačovali pôvod potraviny. Ako sa rozvádza v bode 2.1.1 tohto oznámenia, údaje týkajúce sa názvu, obchodného mena alebo adresy prevádzkovateľa potravinárskeho podniku uvedené na etikete nepredstavujú údaj o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu potraviny v zmysle nariadenia.

Vnímanie spotrebiteľov však vychádza zo všetkých súčastí etikety vrátane celej prezentácie výrobku. Preto sa pri posudzovaní charakteru potraviny, ktorý môže spotrebiteľa uvádzať do omylu, pokiaľ ide o jej pôvod, musí brať do úvahy celé balenie.

2.4.3. *Majú sa akronymy, vyobrazenia alebo akékoľvek iné vyhlásenia doplnené nepovinne s jediným účelom, a to pomôcť spotrebiteľom nájsť viacjazyčných etiketách údaj vo svojom jazyku, považovať za údaj o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu potraviny?*

Takéto údaje by sa nemali považovať za údaje o pôvode, ak sa jasne odvolávajú na rôzne jazykové verzie informácií o potravine uvedených na etikete.

2.4.4. *Majú sa vyhlásenia ako „druh“, „typ“, „štýl“, „receptúra“, „inšpirované (čím, kým)“ alebo „à la“ obsahujúce zemepisné označenie považovať za údaje o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu potraviny?*

Vyhlásenia ako „druh“, „typ“, „štýl“, „receptúra“, „inšpirované (čím, kým)“ alebo „à la“ zvyčajne odkazujú na receptúru alebo osobitné vlastnosti potraviny alebo procesu jej výroby a ako také by sa v zásade nemali považovať za označenie pôvodu.

Pri posudzovaní charakteru potraviny, ktorý môže spotrebiteľa uvádzať do omylu, pokiaľ ide o jej pôvod, sa však musí brať do úvahy celé balenie. Takisto treba uviesť, že v zmysle článku 7 nariadenia sú uvedené vyhlásenia odôvodnené iba vtedy, ak má daná potrava osobitné vlastnosti alebo povahu alebo sa podrobila určitému výrobnému procesu, ktorý určuje údajný vzťah k zemepisnému miestu uvedenému na etikete.

2.4.5. *Mohol by sa národný symbol alebo farby vlajky považovať za údaj o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu potraviny?*

Z pohľadu spotrebiteľov sú vlajky a/alebo mapy najrelevantnejšími odkazmi na označenie pôvodu. Preto by sa v zásade jasné a viditeľné vlajky a/alebo mapy odkazujúce na konkrétne zemepisné územie mali považovať za označenie pôvodu a v dôsledku toho by mali viesť k uplatneniu článku 26 ods. 3 nariadenia. Spotrebiteľ môže vnímať ako označenie pôvodu potraviny aj ďalšie národné symboly, ako napr. rozpoznateľnú národnú pamiatku, krajinu alebo osobu. Tieto symboly však treba posudzovať v každom prípade jednotlivo, keďže ich chápanie zvykne závisieť od výrobku a krajiny. V tejto súvislosti by členské štáty mali zohľadniť najmä umiestnenie symbolov/obrázok, ich veľkosť, farbu, veľkosť písma a celkový kontext označenia potraviny, t. j. že etiketa ako celok nespôsobuje u spotrebiteľov zmätok v súvislosti s pôvodom potraviny.

Pokiaľ ide o obchodné značky, uplatňovanie článku 26 ods. 3 nariadenia sa uvádza v bode 2.2.1 tohto oznámenia.

Osobitná pozornosť by sa mala venovať používaniu obrázkov a iných vyhlásení, ktoré sa týkajú národného/miestneho podujatia alebo národného/miestneho športového tímu pri príležitosti osláv daného podujatia. Vzhľadom na ich príležitostný charakter sa tieto údaje musia posudzovať podľa konkrétneho prípadu, aby sa zistilo, či sa uplatňuje článok 26 ods. 3.

2.4.6. *Mohli by dodatočné vyhlásenia uvedené na etiketách potravín označených zemepisnými označeniami chránenými podľa právnych predpisov EÚ alebo ochranných známkov viesť k uplatneniu článku 26 ods. 3 nariadenia?*

Až do prijatia osobitných pravidiel sa vykonávacie nariadenie neuplatňuje na zemepisné označenia chránené podľa práva EÚ ani na zaregistrované ochranné známky uvedené v jeho článku 1 ods. 2. Avšak v prípade, že potrava obsahuje aj iné vizuálne vyhlásenia vrátane tých, ktoré odkazujú na rovnaké alebo rôzne geografické miesta, takéto vyhlásenia by patrili do rozsahu pôsobnosti vykonávacieho nariadenia, ak sú splnené podmienky článku 26 ods. 3 nariadenia.

2.5. Aké je vzájomné prepojenie medzi ustanoveniami vykonávacieho aktu a právnymi predpismi EÚ o ekologických potravinách?

V nariadení Rady (ES) č. 834/2007^(*) („nariadenie o ekologických potravinách“) sa stanovuje všeobecný rámec pravidiel ekologickej výroby vrátane ustanovení o používaní pojmov odkazujúcich na ekologickú výrobu. Okrem toho sa v uvedenom nariadení stanovujú podmienky označovania produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a používania loga EÚ a vyžaduje sa v ňom, že ak sa použije takéto logo, uvedie sa miesto pôvodu, kde sa vyrobili poľnohospodárske suroviny, z ktorých je produkt zložený. Takéto pravidlá poskytnú spotrebiteľovi informácie rovnocenné s informáciami, ktoré sa uvádzajú v článku 26 ods. 3.

Podľa článku 1 ods. 4 nariadenia sa dané nariadenie uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na označovanie stanovené v osobitných ustanoveniach Únie uplatniteľných na konkrétne potraviny. V tejto súvislosti sa ustanovenia nariadenia o ekologických potravinách majú považovať za *lex specialis* a majú prednosť pred článkom 26 ods. 3 nariadenia. V dôsledku toho, vždy keď sa použije logo ekologickej výroby EÚ, článok 26 ods. 3 nariadenia sa neuplatňuje.

3. IDENTIFIKÁCIA ZÁKLADNEJ ZLOŽKY

Podľa článku 2 ods. 2 písm. q) nariadenia „základná zložka“ je zložka alebo zložky potraviny, ktorá predstavuje viac ako 50 % tejto potraviny alebo ktorú spotrebiteľ zvyčajne spája s názvom potraviny a v prípade ktorej sa vo väčšine prípadov vyžaduje kvantitatívne označenie.

3.1. Ako treba identifikovať základnú zložku?

Na účely článku 26 ods. 3 nariadenia sú prevádzkovatelia potravinárskych podnikov povinní poskytovať informácie o základných zložkách príslušnej potraviny na základe vymedzenia uvedeného v článku 2 ods. 2 písm. q) nariadenia.

V právnom vymedzení základnej zložky sa uvádzajú dva druhy kritérií na určenie základnej zložky potravín: a) kvantitatívne, podľa ktorého zložka predstavuje viac ako 50 % potravín a b) kvalitatívne, podľa ktorého je zložka pre spotrebiteľov zvyčajne spojená s názvom potraviny.

Pri poskytovaní informácií o základných zložkách potraviny by prevádzkovatelia potravinárskych podnikov mali zohľadniť rôzne prvky. Okrem kvantitatívneho zloženia potravín musia starostlivo zvážiť ich špecifické vlastnosti, povahu a celú prezentáciu etikety. Takisto musia zvážiť vnímanie a očakávania spotrebiteľov, pokiaľ ide o informácie o predmetných potravinách. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov by mali vziať do úvahy, či označenie pôvodu konkrétnej zložky pravdepodobne podstatne ovplyvní rozhodnutia spotrebiteľov týkajúce sa nákupu a či by neexistencia takéhoto označenia pôvodu uviedla spotrebiteľov do omylu.

Takisto treba uviesť, že v zmysle článku 7 nariadenia poskytnuté informácie týkajúce sa pôvodu základnej zložky nesmú uvádzať spotrebiteľa do omylu a v žiadnom prípade by nemali obchádzať ustanovenia a ciele stanovené v článku 26 ods. 3 nariadenia.

Príslušné orgány členských štátov presadzujú riadne vykonávanie uvedených ustanovení nariadenia.

3.2. Môže mať potravina viac ako jednu základnú zložku? Ak áno, mal by sa v prípade potravín, ktoré obsahujú viac ako jednu základnú zložku, uviesť pôvod všetkých základných zložiek?

V článku 2 ods. 2 písm. q) nariadenia sa vo vymedzení pojmu „základná zložka“ uvádza, že táto zložka by mohla byť zložkou (dané slovo použité v jednotnom čísle) alebo zložkami (dané slovo použité v množnom čísle). Podľa tohto znenia by sa malo dospieť k záveru, že vymedzenie pojmu „základná zložka“ umožňuje, aby potravina mala viac ako jednu základnú zložku.

Okrem toho z ustanovení článku 26 ods. 3 nariadenia vyplýva, že ak prevádzkovateľ potravinárskeho podniku na základe predmetného vymedzenia identifikuje viac ako jednu základnú zložku, musí sa uviesť krajina pôvodu alebo miesto pôvodu všetkých týchto základných zložiek.

^(*) Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91 (Ú. v. EÚ L 189, 20.7.2007, s. 1).

3.3. Je možné, že z uplatnenia definície základnej zložky nevyplynie žiadna primárna zložka potraviny?

Na účely článku 26 ods. 3 nariadenia treba v prvom rade posúdiť, či sa má niektorá zložka potraviny považovať za jej základnú položku na základe vymedzenia stanoveného v článku 2 ods. 2 písm. q) nariadenia. Znamená to, že potravina nebude mať žiadnu základnú zložku v zmysle nariadenia, ak žiadna z jej zložiek nepredstavuje viac ako 50 % tejto potraviny, spotrebiteľ si žiadnu z jej zložiek zvyčajne nespája s názvom potraviny a vo väčšine prípadov sa nevyžaduje kvantitatívne označenie.

3.4. Vzťahuje sa článok 26 ods. 3 nariadenia a následne vykonávacie nariadenie na jednozložkové výrobky?

Článok 26 ods. 3 nariadenia by sa mohol vzťahovať na spracovaný jednozložkový výrobok, ak sa jeho posledné podstatné spracovanie uskutočnilo na inom mieste, ako je miesto pôvodu surovinovej zložky, alebo ak bola zložka získaná z rôznych miest. Táto situácia by viedla k uplatneniu článku 26 ods. 3 nariadenia v prípade, že sa uvádza krajina pôvodu alebo miesto pôvodu potraviny a krajina pôvodu alebo miesto pôvodu základnej zložky (jediná zložka) nie je rovnaké ako krajina pôvodu alebo miesto pôvodu potraviny.

3.5. Ak je spotrebiteľom dobre známe, že primárna zložka potraviny sa môže získavať len mimo EÚ, mal by sa uvádzať jej pôvod?

V nariadení sa nestanovuje žiadna výnimka, na základe ktorej by sa nemusela uvádzať krajina pôvodu alebo miesto pôvodu základných zložiek, ak nie je rovnaké ako v prípade potraviny. Preto sa aj v prípade, že sa základná zložka potraviny môže získavať len mimo EÚ a údaj o pôvode, ktorý sa vzťahuje na konečnú potravinu, odkazuje na EÚ (alebo členský štát, resp. členské štáty), podľa ustanovení článku 26 ods. 3 nariadenia musí uviesť pôvod príslušnej základnej zložky.

3.6. Je možné aby bola primárna zložka zloženou zložkou?

Podľa článku 2 ods. 2 písm. h) nariadenia je „zložená zložka“ zložka, ktorá je zložená z viac ako jednej zložky.

Zložená zložka patrí do rozsahu pôsobnosti článku 26 ods. 3 nariadenia, ak spĺňa podmienky vymedzenia pojmu základná zložka stanovené v článku 2 ods. 2 písm. q) nariadenia.

Ak sa informácie o pôvode základnej zložky musia poskytnúť v súlade s článkom 26 ods. 3 nariadenia a základná zložka je zložená zložka, prevádzkovatelia potravinárskych podnikov musia poskytnúť primeranú úroveň informácií, ktorá najviac zodpovedá konkrétnej potravine. V tejto súvislosti by mali zohľadniť špecifický charakter príslušnej potraviny, jej zloženie a výrobný proces, spôsob, akým spotrebiteľia vnímajú pôvod základnej zložky zloženej zložky (miesto pôvodu základnej zložky zloženej zložky, napríklad miesto zberu alebo miesto pestovania), aké sú ich očakávania a záujem v súvislosti s pôvodom základnej zložky zloženej zložky, ako sa zložky zloženej zložky uvádzajú v zozname zložiek potraviny.

Takisto treba uviesť, že v zmysle článku 7 nariadenia poskytnuté informácie týkajúce sa pôvodu zloženej zložky nesmú uvádzať spotrebiteľa do omylu a v žiadnom prípade by nemali obchádzať ustanovenia a ciele stanovené v článku 26 ods. 3 nariadenia.

Príslušné orgány členských štátov presadzujú riadne vykonávanie uvedených ustanovení nariadenia.

4. ZEMEPISNÉ ÚROVNE

S cieľom umožniť spotrebiteľom robiť informované rozhodnutia sa vo vykonávacom nariadení stanovujú osobitné pravidlá, ktoré sa uplatňujú v prípade, že sa krajina pôvodu alebo miesto pôvodu základnej zložky poskytuje na základe článku 26 ods. 3 nariadenia. Uvedenými pravidlami sa má zabezpečiť, aby takéto informácie boli dostatočne presné a zmysluplné.

Na tento účel sa v článku 2 písm. a) vykonávacieho nariadenia zosúladujú zemepisné oblasti, na ktoré musí odkazovať označenie pôvodu základnej zložky.

4.1. Bolo by možné označiť krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu tej istej základnej zložky odkazom na rôzne zemepisné úrovne (napr. „EÚ a Švajčiarsko“)?

V článku 2 vykonávacieho nariadenia sa uvádza zoznam zemepisných oblastí, na ktoré by malo odkazovať označenie pôvodu základnej zložky. S cieľom splniť požiadavky článku 26 ods. 3 nariadenia musia prevádzkovatelia potravinárskych podnikov vybrať jednu zo zemepisných oblastí uvedených v článku 2 písm. a) vykonávacieho nariadenia. Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že vykonávacie nariadenie neposkytuje možnosť pri jednej základnej zložke kombinovať rôzne zemepisné úrovne, ktoré sa v ňom uvádzajú.

Príklady:

- „Švajčiarsko“ zodpovedá zemepisnej oblasti stanovenej v článku 2 písm. a) bode iv). Naopak, „EÚ“ zodpovedá zemepisnej oblasti stanovenej v článku 2 písm. a) bode i). V článku 2 písm. a) vykonávacieho nariadenia sa nestanovuje možnosť spojenia týchto dvoch zemepisných oblastí.

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov však môžu doplniť údaje „EÚ“ aj „mimo EÚ“ o ďalšie informácie, ak spĺňajú všeobecné požiadavky stanovené v nariadení, pokiaľ ide o dobrovoľné informácie o potravinách (článok 36 nariadenia). Takéto informácie by nemali byť zavádzajúce ani mátaúce. V tejto súvislosti môžu prevádzkovatelia potravinárskych podnikov uviesť „Švajčiarsko“ ako dodatočnú dobrovoľnú informáciu ako doplnenie k označeniu „mimo EÚ“.

Príklad:

- „EÚ a mimo EÚ (Švajčiarsko)“
- „EÚ (Španielsko) a mimo EÚ (Švajčiarsko)“

4.2. Bolo by možné kombinovať členské štáty a tretie krajiny s cieľom uviesť krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu základnej zložky?

Článok 2 písm. a) bod iv) vykonávacieho nariadenia umožňuje vyhlásiť členský(-é) štát(-y) alebo tretiu(-ie) krajinu(-y) za označenie pôvodu základnej zložky. Znamená to, že prevádzkovatelia si môžu vybrať jedno z týchto označení alebo môžu použiť obe označenia.

5. UMIESTNENIE A PREZENTÁCIA

Informácie poskytnuté v súvislosti so základnou zložkou v súlade s nariadením by mali dopĺňať informácie o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu potraviny poskytnuté spotrebiteľom. Mali by byť ľahko viditeľné, jasne čitateľné a v prípade potreby nezmazateľné. Na dosiahnutie tohto cieľa sa v článku 3 vykonávacieho nariadenia stanovujú pravidlá umiestňovania a prezentácie predmetných informácií.

5.1. Bolo by možné uviesť krajinu pôvodu základnej zložky pomocou kódu krajiny?

Podľa článku 9 ods. 1 písm. i) nariadenia je povinné uvádzať krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu v prípadoch stanovených v článku 26 nariadenia. Okrem toho sa v článku 9 ods. 2 nariadenia vyžaduje, aby sa údaje uvedené na povinnom základe v súlade s článkom 9 ods. 1 nariadenia uvádzali slovami a číslami, a môžu byť dodatočne vyjadrené prostredníctvom piktogramov alebo symbolov.

Z ustanovení nariadenia vyplýva, že krajina pôvodu základnej zložky musí byť vždy vyjadrená slovne. V tejto súvislosti musia členské štáty posúdiť, či by sa určité kódy krajín mohli považovať za slová. Konkrétne, kód krajiny by mohol byť prijateľný, pokiaľ existuje odôvodnené očakávanie, že spotrebiteľia v krajine, v ktorej sa potravina predáva, tento kód správne pochopia a nebudú uvedení do omylu. Mohlo by sa to týkať skratiek ako „UK“, „USA“ alebo „EÚ“.

5.2. Ak názov výrobku obsahuje údaj o pôvode a nachádza sa na viacerých miestach balenia, mal by sa aj údaj o pôvode základnej zložky uvádzať na všetkých miestach, kde je názov výrobku označený na potravine? Rovnaká otázka sa týka grafických označení, ako sú napr. vlajky.

V článku 3 ods. 2 vykonávacieho nariadenia sa uvádza, že ak sa uvádza pôvod potraviny slovami, informácie o pôvode základnej zložky musia byť uvedené v rovnakom zornom poli ako označenie krajiny pôvodu alebo miesta pôvodu potraviny. Vo vykonávacom nariadení sa nestanovuje pružnosť, ktorá by umožnila uviesť pôvod základnej zložky len raz, ak sa na označení viackrát poskytne údaj o konečnej potravine.

Z nariadenia vyplýva, že označenie pôvodu základnej zložky musí byť pre spotrebiteľov prezentované jasným a viditeľným spôsobom, vždy v rovnakom zornom poli ako označenie pôvodu výrobku vrátane vlajok. Preto v prípade, že sa predajný názov obsahujúci označenie pôvodu alebo obrázky vlajok na obale opakuje, informácie o pôvode základnej(-ých) zložky (-iek) sa musia zodpovedajúcim spôsobom opakovať tiež.

5.3. Uplatňuje sa článok 13 ods. 3 nariadenia aj na označenie pôvodu základnej zložky poskytnuté v súlade s ustanoveniami vykonávacieho nariadenia?

V článku 13 nariadenia sa stanovujú všeobecné zásady prezentácie povinných informácií o potravinách, ktoré sú uvedené v článku 9 ods. 1 nariadenia, a teda aj informácie o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu, ak je to stanovené v článku 26 (článok 9 ods. 1 písm. i) nariadenia). Ustanovenia článku 13 nariadenia by sa mali uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia Únie uplatniteľné na určité kategórie potravín.

Vo vykonávacom nariadení sa stanovujú osobitné požiadavky na prezentáciu označenia pôvodu základnej zložky. Konkrétne sa v jeho článku 3 stanovuje, že takéto informácie sa musia uvádzať v rovnakom zornom poli ako označenie krajiny pôvodu alebo miesta pôvodu potraviny a s použitím veľkosti písma, ktorého stredná výška predstavuje najmenej 75 % strednej výšky označenia pôvodu potraviny. Okrem toho sa stanovuje, že v každom prípade musia byť informácie o pôvode základnej zložky poskytnuté v takej veľkosti písma, ktorá nie je menšia ako 1,2 mm.

Uvedené osobitné požiadavky vykonávacieho nariadenia sa majú doplniť horizontálnymi ustanoveniami článku 13 nariadenia, ktoré by sa mali uplatňovať kumulatívne.

V článku 13 ods. 3 nariadenia sa stanovuje výnimka, pokiaľ ide o požadovanú veľkosť písma povinných údajov v prípade malých balení (ktorých plocha je menšia ako 80 cm²). Keďže ustanovenia článku 13 nariadenia sa vzťahujú na povinné údaje uvedené v článku 9 ods. 1 nariadenia, uplatňujú sa aj na označenie pôvodu základnej zložky poskytnuté v súlade s článkom 26 ods. 3 nariadenia. Preto v prípade obalov alebo nádob, ktorých najväčšia plocha je menšia ako 80 cm², je stredná výška písma uvedená v článku 3 ods. 2 vykonávacieho nariadenia rovná alebo väčšia ako 0,9 mm.